

Ekonomija

Proučava kako društva koriste ograničene resurse kako bi proizvela vrijedne proizvode i raspodijelila ih među ljudima.

Okolitetni trošak: Što smo propustili kupiti (npr. Tenisice ili majica, budget 30 eura)

Oportuniteti: propuštene prilike, ljudska potrebe su neograničene, a resursi su limitirani/ograničeni.

Homo oeconomicus:

- Idealni poslovni čovjek
- Nema emocija (savršeni racionalni čovjek)
- Ne poznaje morale
- Želimo ispuniti naš interes (sebična osoba), žele maksimizirati (naš interes, naš potrošač: korisnost (zadovoljstvo) kupuje sve više i više, proizvođač (max profit)

Mikroekonomija i Makroekonomija:

Mikroekonomija:

- Osnivač Adam Smith; Otac mikroekonomije, moralni filozof, kolijevka znanosti (Britanija) 18.st
- proučava ponašanje pojedinačnih mikroekonomskih subjekata
- Individualni potrošač, industrija skup firmi koji se bave istom djelatnošću (brodogradnje,...), , firme, kućanstva,... ,bave se troškovima

Makroekonomija:

- Osnivač John Maynard Keynes
- Fokusira se na ekonomiju kao cjelinu, uključujući aspekte poput nacionalnog dohotka, zaposlenosti i ukupne ekonomske izvedbe

! Mikroekonomija i makroekonomija nadopunjuju jedna drugu jer se mikroekonomske radnje odvijaju u makroekonomskom okruženju. !

Maksimizacija u ekonomiji:

- Odnosi se na pronalaženje maksimalne vrijednosti funkcije, gdje ekonomisti teže postići optimalne rezultate s minimalnim resursima.
- Ekonomisti, proizvođači, potrošači i ulagači svi teže maksimizirati ishode minimizirajući troškove ili napore

Tri glavna pitanja u ekonomiji:

1. Što proizvesti?

Društvo određuje koje će robe i usluge proizvoditi na temelju dostupnih resursa i potreba potrošača.

2. Kako proizvesti?

Odluke o tome tko će proizvoditi, koja će se tehnologija koristiti i koje će se tehnike proizvodnje koristiti donose se radi optimizacije učinkovitosti.

3. Za koga proizvesti?

Alokacija roba i usluga temelji se na individualnim odlukama o tome kako potrošiti dohodak i dobit.

Teorijska ekonomija

Podijeljena je na pozitivnu i normativnu ekonomiju, istražujući funkcionalne odnose i vrijednosne prosudbe.

1. **Pozitivna** – Facts (ima 15% nezaposlenika)

2. **Normativna** – naš stav i rješenje (nije prihvatljivo i nudimo rješenje nezaposlenosti)

Tržište u nekoj državi:

- To je Mehanizam putem kojega se susreću kupci i prodavatelji, odrede cijenu, razmijene robe i usluge
- Sve je tržište (plac, Ebay, trgovine u shopping centru, bazaar), mjesta potrošnje/ponude/formiranje cijena
- Cijena i količina (ovise o cijenama) – vrijednost dobara izražen u novcu (uvjeti pod kojima razmjenjuje proizvode)
- Nastala iz posljedica potrebe za trgovinom i razmjenom proizvoda > bez toga države su ograničene i ovisne o svojoj proizvodnji i trošenjem resursa

Tehnološke mogućnosti društva

Granica proizvodnih mogućnosti:

Ekonomski model koji opisuje koliko možemo maksimalno proizvesti (maksimalni resursi, sve 3 smjene u poslu,...).

Faktori proizvodnje:

Inputi:

- Robe ili usluge koje se koriste za proizvodnju drugih roba i usluga te za finalnu ili daljnju proizvodnju
- drugi naziv, faktorima proizvodnje

Faktori proizvodnje su:

1. Zemlja

- Svi prirodni resursi koji se zajednički nazivaju faktorom Zemlja (pr. šume, pitka voda, obradiva i neobradiva zemlja, riblji fond i sl.)
- Primjer: Input i output može biti robot. Tvornički robot se proizvede i prodaje drugim tvornicama kao „proizvod“ te ga se onda koristi za daljnju proizvodnju.
- Kapacitet(INPUT faktori proizvodnje, OUTPUT finalni proizvod) i zemlja(prirodni resursi)

2. Radna snaga

- Sveukupnost psihičkih i fizičkih znanja, vještina i sposobnosti koje neka osoba ima i koje može koristiti u procesu proizvodnje.
- Primjer: Svi mi imamo neke sposobnosti koje možemo koristiti u procesu proizvodnje

! Savjet, Multipraktik = znati više specijalizacija !

3. Kapital

- Trajna dobra proizvedena s namjerom da proizvode i povećavaju druga dobra

Efikasna i neefikasna privreda

Efikasni:

- Moguće je povećati proizvodnju jednog proizvoda, a da to ne izazove smanjenje proizvodnje nekog drugog proizvoda.
- Efikasno se koriste ograničeni resursi, dobiva se sve što je moguće dobiti od resursa koji su u posjedu

! Biti učinkovit te efikasan; manji trošak = veći rezultat, manje resursa = više proizvoda !

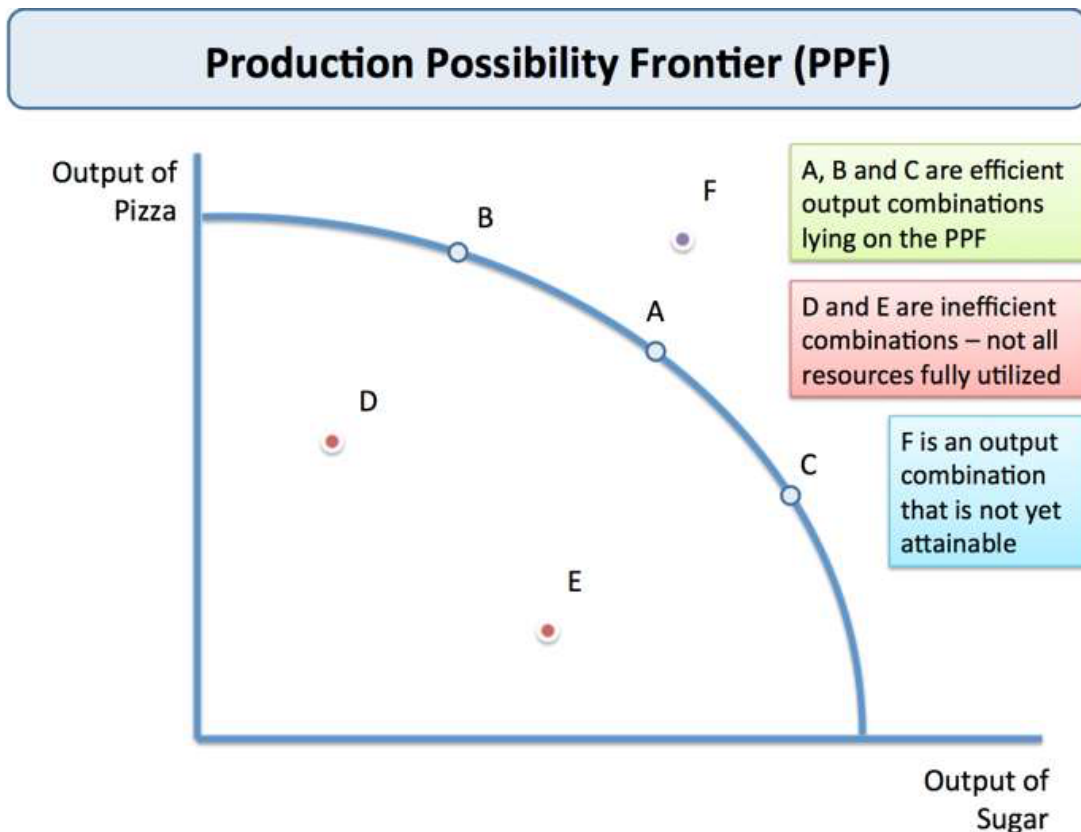
Neefikasni:

- Proizvodi se manje nego što bi se moglo korištenjem dostupnih resursa
- Moguće je povećati proizvodnju jednog proizvoda, a da to ne izazove smanjenje proizvodnje nekog drugog proizvoda

Efikasne ekonomije djeluju na svojoj graničnoj mogućnosti proizvodnje, dok neefikasne ekonomije proizvode manje nego što je moguće.

Oporutitetni troškovi: odredimo se dio nekog proizvoda da možemo drugi proizvod proizvoditi

! Da bi se postigao pomak u proizvodnji, resursi se moraju efikasno redistribuirati. !

Graf: neefikasan > efikasan > nedostižan

Ishod 1 (8 bod.)

1. [1 bod] Objasnite što je mikroekonomija.
2. [3 boda] Navedite koja su 3 osnovna pitanje ekonomske organizacije (1 bod) i objasnite jedno od pitanja ekonomske organizacije (2 boda).
3. [2 boda] Objasnite vezu između oskudnosti resursa i učinkovitosti.
4. [2 boda] Odgovorite odnosi li se donja rečenica na pozitivnu ili na normativnu ekonomiju (1 bod) i obrazložite svoj odgovor (1 bod).

„Ukoliko želi napraviti ozbiljan napredak u ekonomskim rezultatima, treba razmisliti u kojoj mjeri, osim nužne pomoći za održavanje zaposlenosti, država treba pomagati razvoju turizma i time zapravo spašavati lošu strukturu ekonomije, a u kojoj poticati razvoj drugih, manje zastupljenih, globalno konkurentnih i čistih industrija.“

Random stvari za googlat

Suma Sumaru

NEEFI

Heuristike

Halloa effect:

- prvih 15-30 sek upoznavanje i dojam o osobi

Nevidljiva ruka:

- djelovanje slobodnog tržišta, gdje ako proizvođača pustimo da donosi svoje odluke (bez uplitanja države) on će proizvesti točno ono što kupcu treba i po cijeni koju je kupac spreman platiti.
- Osoba koja maksimizira svoj vlastiti interes će ne znajući maksimizirati interes zajednice zato što da bi zaradila na slobodnom tržištu mora proizvesti proizvod ili uslugu koju drugi žele kupiti.
- Primjer: Kava. Osoba možemo odabrati gdje ju želi kupiti i od koga. Država nije imala impakt na njegovo donošenje odluke gdje, kada i čiju kavu će kupiti.